

La 10 ianuarie apărea prima ocazie de bilanț, se încheia prima decadă din prima lună a primului trimestru din cel de-al patrulea an al... planului cincinal. Într-o Românie condusă „științific”, orice era legat de economie, plan, producție se putea transforma cu ușurință în prilej de sărbătoare. Prin muncă, altfel cum?, și luându-și noi angajamente... La Comitetul Central continua ședința de lucru dedicată „problemelor economice”, prezidată de Nicolae Ceaușescu, la care au participat cadrele de conducere din ministere, centrale industriale și mari

intreprinderi. Prioritățile momentului discutate la consfățuire, amplificate de presă în articole de primă pagină - îndeplinirea planului, realizarea producției destinate exportului, îndeplinirea planului de investiții pe anul respectiv, punerea în funcțiune în primele săptămâni a tuturor capacităților de producție restante din anul trecut, ridicarea nivelului tehnic și calitativ al producției.

(Continuare în pag. a II-a)

SILVIU BRUCAN - OSUL DE PEȘTE DIN GÂTUL LUI CEAUȘESCU

Portret în contraste

„Ti-a rămas vreodată un os de pește în gât? Nu poți să-l scuipi afară, nici să-l înghiți. Ei bine, eu am fost un os de pește în gâtul lui Ceaușescu”. Această declarație o făcea Silviu Brucan într-un interviu acordat ziarului The Boston Globe în 1988. Primele aprobări de călătorie în străinătate, în ideea de-a nu reveni. La fel se procedea la început de perestroika și în URSS: un val de disidenți și protestatari - catalogați ca puțin sau chiar inflexibili - a fost îngăduit să părăsească țara.

Spre disperarea autorităților, Brucan a ridicat noi „probleme”. Nu doar că s-a întors înapoi după ce vizitase Washington-ul, Londra și Viena, dar răticise și-n... Moscova! Devenise în felul acesta un caz singular în istoria relațiilor româno-sovietice de după război: în decembrie 1988 trecuse granițele, fără ștampilă pe pașaport, la intrarea și ieșirea din URSS!

În consecință, turistul de excepție în patria sovietelor a fost un subiect și pe agenda întâlnirilor dintre ambasadorul E. M. Tiajelnikov și oficialitățile românești din ianuarie 1989. Aceste și alte episoade - necunoscute în epocă deopotrivă gazetelor Scînteii și celor de la Radio Europa Liberă - sunt prezentate acum în documentele publicate la Editura Polirom sub titlul „Dosarul Brucan”.

Ce-a mai rămas adică din nu se știe câte dosare despre Brucan. Căci „obiectivul” fusese sub oceanul Securității vreme de 13 ani (1966-1989) și purtase cinci nume de cod (Brumaru, Barbu, Sergiu, Bratu și Bran). A predat însă și el - aceleiași instituții - informări și rapoarte asupra misiunilor sale.

În prefațarea documentelor, „Miraculos” dobândite de Brucan în turlburările din '89, Radu Ioanid a reușit un model de portret în contraste.

Numitul, în originalul certificatului de naștere, Saul Brucar (ori poate Bruckner) s-a născut la București în 1916. Tatăl său, negustor de stofe, falimentase în anii '30. A absolvit liceul întreținându-se din meditații. În memoriile publicate sub titlul „Generația irosită” (1992) - sigur fiind că și dosarul de cadre, „arsese în revoluție” - Brucan și-a construit o eroică biografie de ilegalist. Dar în pofida argumentației și detaliilor sale, Brucan rămâne de negăsit în istoria PCdR.

În schimb, soția sa Alexandra Sidorovici avea un remarcabil palmares de aventură și suspans ilegalist. După război a fost deputată în Marea Adunare Națională și acuzator public în procesele politice intentate „criminalilor de război” și opoziților PCR. Cariera politică începută atât de promițător i-a fost întreruptă, se spune, pe motiv de dosar (rudă apropiată de fost demitar în regimul carlist).

Cu experiența de gazetar (colaborase la Gazeta de seară și fusese corector la Adevărul literar), încă de la apariția Scînteii legale Brucan fusese unul dintre pilonii ei. S-a remarcat eficient prin „spiritul partinic și combativ” în tratarea unor subiecte fierbinți ale vremii: procesele „criminalilor de război” și adversarilor PCR, prezentarea „fiilor poporului” - candidații în alegerile din 1946 etc. Era printre gazetarii de încredere folosiți în redactarea „cuvântărilor” și documentelor de importanță specială (printre altele fusese

„stilit” al rechizitoriului din „procesul Vasile Luca”).

În 1956, Brucan a fost numit șef al Legației române la Washington. Și-a continuat misiunile în străinătate cu funcția de ambasador al României la ONU. Prietenia cu fermierul Garst pare a fi moment-cheie în biografia lui. Legat prin firele nevăzute ale serviciilor speciale și de amiciția diplomatului român cu Dobrinin. Dar și de meritele asumate de fostul ministru de Interne, Drăghici în spionajul economic („...cine-a adus porumbul hibrid în țară?” - se lăudase, în 1968, Drăghici).

În 1962, Silviu Brucan s-a reintors în țară pe funcția de director al Televiziunii. Dar după venirea lui Ceaușescu la putere a fost trecut pe linie moartă. Oficial, Brucan își prezentase demisia din conducerea Televiziunii. Urmărirea sa de Securitate începe însă tocmai cu acest nod de viață: interceptarea unei scrisori către ziare americane. Semnat cu alt nume, articolul ce denunța epurări antisemite în partid a fost „identificat” ca fiind redactat de Brucan.

Din 1965 și până la pensionarea din 1978, Brucan le-a predat studenților Institutului de Medicină și Farmacie din București disciplina numită „socialism științific” cu ulutor succes. Titularizarea sa într-un asemenea post fusese însă, de asemenea, excepțională: inteligentul și cultivatul profesor nu absolvise studiul superior!

A avut trei copii. Se presupune că toți fuseseră înfiați. Unul dintre ei încercase în anii '80 să treacă granița clandestin. Prins și condamnat s-a sinucis mai târziu.

În perioada „deschiderii” promovate de Ceaușescu, Brucan a călătorit des în străinătate. Răspunzând invitațiilor primite, a conferențiat și publicat articole și cărți în Statele Unite ale Americii. În spiritul lui Ceaușescu, avea voie să critice „neîmpliniri” ale socialismului în general ori din alte state ale sistemului, nu și politica din România. În anii '80 - când și drumurile lui se închid -, Brucan face apel la demnitarii americani și occidentali să intervină pentru aprobarea călătoriilor sale.

Complotist sau disident?

Potrivit mărturiilor sale, a început să comploteze - împreună cu Ion Ioniță - încă din 1976. Ideea unei lovitură de stat pentru înlocuirea lui Ceaușescu fusese apoi reluată cu generalii Ioniță, Militaru și Kostyal. Încercaseră să și-l asocieze și pe Ion Iliescu. Dar acesta nu i-a încurajat (verstea defetismului, „succesorului” va fi mai târziu reluată și de semnatarii ai „scrisorii celor șase”).

Greva muncitorilor de la Brașov din 1987 a însemnat ieșirea în arena publică a disidentului Silviu Brucan. După revenirea fostului lider Gheorghe Apostol din diplomație - la ideea acestuia -, discută, urmărit de Securitate, despre protestul difuzat sub numele „scrisorii celor șase” în martie '89.

Când Brucan s-a întors în decembrie '88 din străinătate, a „dezamăgit” Securitatea. Sperau să se răzgândească, probabil, căci l-au ținut în Vama Curtici o noapte.

(Continuare în pag. a III-a)

JURNALE PERSONALE

10 IANUARIE 1989

Zi metodică. Mă apuc de lucru la textul despre Eminescu. Amicii Gherasim și Badea mă iau la o plimbare pota-torică... Mircea Braga îmi trimite romanul „Maia” de Rodica Braga. La Carmin vin și Onea, și Văleanu. Timpul pierdut e cel mai câștigat. Dar unde ești tu, Belodedici, Doamne? La noi nu se suflă nici o vorbă...

C.T. Mărgărit, jurnal nepublicat

Spiritul modern: „Experiența” în toate, în literatură, în artă, în muzică etc. Nimic nu este definitiv, desăvârșit ca model, perfecțiunea este o noțiune moartă, nu există loc pentru Absolut, doar pentru experiențe, încercări, „fenomene” trecătoare, într-un timp care se scurge.

Sanda Stoiljan. Nori peste balcoane. Jurnal din exilul parizian. Traducere din franceză de Micaela Slăvescu. Revizuită de Sanda Stoiljan, Humanitas, București, 1996, p. 290

(Continuare în pag. a IV-a)

Tratament balnear la Băile Felix

Scînteia de la 10 ianuarie 1989 anunța deschiderea unui nou „așezământ de sănătate”. „La Băile Felix, cea mai mare stațiune balneară

a țării, care însumează în prezent aproape 7.000 de locuri de cazare, de peste zece ori mai multe decât în 1965, prima decadă din ianu-

rie a coincis cu darea în folosință a unui nou așezământ de ocrotire a sănătății: Spital de recuperare medicală.”

Inaugurarea spitalului s-a făcut însă la 28 octombrie 1988, ne-a povestit doctorul Mariana Mihailov, director la acea dată al instituției. „La 30 decembrie 1988 am internat doi pacienți, ca să putem fi finanțați de ministere în 1989. Spitalul a fost deschis din octombrie 1988, dar până în ianuarie 1989 l-am dotat și am făcut curățenie”, ne-a povestit Mariana Mihailov. „Primul pacient a fost bărbat și chiar am zis că va fi de bun augur. Szabo Ștefan îl chema, avea 32 de ani și era tractorist. Era un pacient cu traumatism de muncă și cu probleme de genunchi și de șold. Cealaltă pacientă avea un traumatism provocat de o fractură la genunchi. Nu mai știu cum o chema, dar era educatoare și după aceea mi-a spus că a rămas gravidă. A fost de bun augur pentru ea”, spune medicul. „În 1988 am dat un concurs cu direcția sanitară: eu ca director general, contabilul-șef și directorul economic. După ce am fost declarată admisă, am început. Nu eram decât eu angajată, ca primul medic și ca director, asistenta-șefă din stațiune, dintr-o altă bază de tratament, și directorul administrativ. Personalul l-am selectat din policlinicile balneare. I-am detașat pentru trei luni: cine a vrut să rămână a rămas, cine nu s'a întors la policlinici”, își amintește Mariana Mihailov.

FOTO/AGERPRES

(Continuare în pag. a IV-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„Obsesia musafirilor din străinătate”

Marina Constanținoiu povestește: «Pentru mine, ilustrativ pentru câtă frică ne intrase în oase în anii comunismului este faptul că teama de a fi descoperiți cu prieteni în străinătate ne pusese un vâl pe creier, despre care am să vă povestesc în continuare. În acei ani nu aveai voie să primești cetățeni străini acasă dacă nu anunțai Miliția.

Eu aveam doi prieteni israelieni care au venit la studii în România la începutul lui 1989, pentru anul pregătitor de limba română, obligatoriu pentru studenții străini care voiau să învețe la noi. Chiar și cei care știau cât de cât limba română trebuia să facă acest an pregătitor, pe care-l plăteau, pentru că statul român era interesat să smulgă de la străini cât mai mulți bani. Cred că taxa anuală pe care le-o percepeau era de vreo 500 de dolari. Ei doreau să urmeze cursurile Facultății de Stomatologie. Timp de circa două săptămâni, ei au locuit la noi acasă. Familia noastră locuia într-o vilă, alături de alte trei familii, în cartierul Cotroceni. Ne temeam foarte tare ca vecinii să nu-și dea seama că sunt străini și să ne toarne la Miliție și de aceea celor doi le spuneam că n-aveau voie să scoată nici un cuvânt până nu se vedeau la adăpostul zidurilor. Dar ar fi trebuit să ne dăm seama că se vedea de la o poștă că nu sunt români după felul în care arătau și după haine. De aceea spun că până și acest episod de viață a omului simplu este ilustrativ pentru teama care ne fusese insuflată de regim. Situația era, de fapt, absurdă. Era clar că cei doi sunt străini și că ne vizitează, ba, mai mult, că stau la noi. După două săptămâni s-au mutat în Regie, într-unul dintre căminele de acolo destinate studenților străini.

În primele zile ale lui ianuarie am mers cu ei la Sinaia, am închiriat două camere la o gazdă pe care o cunoșteam de câțiva ani și la care locuiam de fiecare dată când mergeam la munte. Acolo, altă teamă. Când ieșeam în curte, femeia ne făcea semne disperate să intrăm înapoi. Se temea și ea că vreun vecin să nu audă cuvinte străine și să o denunțe că face bani din găzduirea unor cetățeni străini.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

10 ianuarie (marți)

Soarele a răsărit la 7:51, a apus la 16:56

Luna a răsărit la 9:42, a apus la 20:35

Sărbătoare creștină: Sfântul Cuvios Grigore, Episcopul Nissei; Cuviosul Dometian

S-a întâmplat la 10 ianuarie 1989

● La Atena va începe o nouă rundă de negocieri dintre Grecia și SUA cu privire la viitorul bazelor militare americane de pe teritoriul elen
● Specialiștii canadieni au descoperit resturi de fosile bine păstrate ale unei insecte primitive necunoscute. Primele cercetări au permis să se tragă concluzia că este vorba despre cea mai veche insectă

descoperită până în prezent pe Terra. După cum se așteaptă, studiul insectei va oferi noi date prețioase privind evoluția vieții pe pământ

● La Ambasada Republicii Populare Democratice Coreene din București a avut loc o conferință de presă, în care ambasadorul Zo lang Guk a prezentat propunerile RPD Coreene privind reunificarea Coreei

● Cu prilejul celei de-a XXIV-a aniversări a Zilei Revoluției Palestiniene, însărcinatul cu afaceri ad-interim la București a organizat o recepție la care au fost prezenți Ion Stoian, oficiali din ministere, instituții centrale, ofițeri și șefi de misiuni diplomatice acreditați la București

● La Paris se încheie lucrările Conferinței internaționale privind interzicerea armelor chimice. Înainte de ședința de adoptare a Declarației finale a luat cuvântul ministrul român al Afacerilor Externe, Ion

Totu, care a prezentat Declarația Guvernului RSR în legătură cu documentul final al Conferinței

● Delegația compusă din Gheorghe Rădulescu, Neculai Ibanescu, Ion Teoreanu, Nicolae Vaidescu și Olimpia Solomonescu prezintă condeoleanțe la Ambasada Japoniei, cu ocazia decesului împăratului Hirohito, survenit în 7 ianuarie

● La CC al PCR s-au încheiat lucrările consfățuirii de lucru dedicate analizării problemelor care privesc activitatea economică pe anul 1989

● În Mediaș a fost dată în folosință noua centrală telefonică automată cu 5.000 de linii

● Sub genericul „Daciadei”, organizată de CEFS și Consiliul Organizației Pionierilor ale Sectorului 1 al Capitalei, s-a desfășurat la Centrul de vacanță Ciresăria competiția de tenis de masă și șah dotată cu „Cupa Vacanței”

Romona VINTILĂ

Percepții sovietice asupra național-comunismului românesc (I)

În 1989, istoricul Valeriy Leonidovici Musatov era prim-adjunct al șefului Secției Internaționale a CC al PCUS (și coordonator al Sectorului Ungaria, România, Polonia și Cehoslovacia). În această calitate, l-am rugat să răspundă întrebărilor noastre privind relațiile româno-sovietice din vârful puterii.

Jurnalul Național: Stimată domnule Musatov, cum v-ați familiarizat cu „problemele românești”?

V. L. Musatov: Am avut o anumită legătură cu problemele românești, mai precis cu relațiile sovieto-române începând din anul 1966 până în anul 1973, când lucram la Secția Relații Externe a CC al PCUS pentru relațiile cu țările socialiste, în cadrul Sectorului Ungaria și România (așa cum se spunea în glumă Sectorul Transilvănean). Din această perioadă datează primele informații ale mele despre România și impresii despre politica lui N. Ceaușescu. Desigur, aceasta nu se poate compara cu volumul de cunoștințe referitoare la tematica românească pe care le dețineau colegii mei de muncă, asemenea profesioniștii ca V. Potapov și E. Karpeșenko, sau prietenii mei care acum nu mai sunt în viață, N. Rembievski și V. Demencuk.

Când l-ați întâlnit prima dată pe Ceaușescu? În acești ani am avut ocazia să-l văd adesea pe liderul român, la diferite manifestări sovietice și internaționale. Uneori, noi, specialiștii în problemele Ungariei, trebuia să-i înlocuim din diferite motive pe tovarășii noștri. Odată, la începutul anilor '70, a trebuit să-l însoțesc pe ambasadorul român, care adusese o scrisoare a lui Ceaușescu destinată lui L. Brejnev, la întâlnirea cu M. Suslov, membru al Biroului Politic, secretar al CC al PCUS.

(Continuare în pag. a IV-a)

Cursul valutar multiplu, instrument de manipulare

FOTO/LATRECUT.MO

9 ianuarie 1989. În urmă cu 20 de ani, Banca Națională a Republicii Socialiste România publica pentru prima dată în acel an „Lista cursurilor în lei ale valurilor țării nesocialiste și ale dinarului iugoslav”. La cursul oficial, leul era de aproape patru ori mai puternic decât la cursul la care se făceau tranzacțiile comerciale.

Economia socialistă multilateral dezvoltată utiliza un curs multiplu ca referință pentru valute. „Determinarea cursului real în lei al valurilor străine era o operație dificilă, din cauza complexității ei. De altfel, problema a fost aceeași pentru toate monedele țărilor socialiste. O asemenea determinare presupunea stabilirea exactă a raportului existent între puterea de cumpărare a leului și aceea a monedelor străine cu care se făcea comparația”, scrie profesorul Costin C. Chiarișcu în lucrarea „Sistemul bănescal leului și precursorii lui”.

Cum sistemul de preturi al economiei socialiste avea o structură total diferită față de cel al economiilor de piață, Banca Națională a Republicii Socialiste România calcula trei cursuri valutare folosite în diferite scopuri.

Cursul oficial arăta un leu puternic cu paritatea demnă de învidiat a unei monede convertibile. La „oficial”, un dolar valora 4,04 lei pe paritate stabilită artificial și comunicată de Banca Națională a RSR, care ar fi trebuit să demonstreze puterea economiei românești. Deținerea de valută de populație era interzisă. Astfel, românii care munceau în străinătate și aduceau valută în țară erau nevoiți să schimbe

toți banii la cursul oficial. Sumele obținute erau la jumătatea celor pe care le-ar fi primit, de exemplu, la cursul necomercial.

Cu turiștii străini veniți în România, statul român era mai generos. La cursul necomercial, un dolar valora 8,9 lei, numai buni de cheltuit la munte sau pe Litoralul Mării Negre. Același curs se plătea și de românii care cumpărau valută atunci când urmau să facă o deplasare în interes de serviciu în străinătate. Cursul necomercial se folosea și pentru acoperirea cheltuielilor de întreținere a oficiilor diplomatice și consulare din străinătate, a personalului acestora, a delegațiilor oficiale, ajutoarelor, donațiilor, subvențiilor sau a despăgubirilor de asigurări de bunuri sau persoane. La același curs puteau achiziționa valută și românii care călătoreau prin intermediul Oficiului Național de Turism în afara țării. Acest curs se stabilea prin aplicarea unor prime, stabilite tocmai pentru a se acoperi decalajul existent între cursul oficial și puterea de cumpărare a monedelor în operațiunile necomerciale. Prima de 100% se adăuga la cursul oficial stabilit pentru valută.

Cel de-al treilea curs, cel comercial, era cel la care se raportau rezultatele operațiilor de export-import. „Au fost puse în funcțiune noi pârghii financiar-valutare. Sistemul de decontare a valutei obținute la export a asigurat stabilirea unui raport direct între prețul obținut în valută și decontarea lui în lei, astfel încât intrerinderile cu activitate de comerț exterior să poată reflecta nemijlocit rezultatele obținute dintr-o asemenea

activitate”, scrie Chiarișcu.

Plățile comerciale se făceau prin intermediul disponibilităților bancare aflate în cont la corespondenții străini care se alimentau din sumele vârsate de importatorii din străinătate, de beneficiarii serviciilor prestate sau din credite în valută. Între cele două valute naționale se stabilea un curs convențional, mai scrie Chiarișcu.

Din aceste cursuri multiple nu putea lipsi cel al pieței negre. Pentru că deținerea de dolari era prohibită, profesia de „valutist” devenise prosperă. Moneda americană se schimba la un curs care dădea peste cap orice date oficiale: 80 de lei/dolarul. Un curs care parcă prevestea inflația care avea să urmeze o dată cu liberalizarea prețurilor.

Vali BLĂNARU

CURSUL CALCULAT DE BANCA NAȚIONALĂ A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

CURS ÎN LEI	OFICIAL	NECOMERCIAL	COMERCIAL
1 dolar SUA	4,04	8,90	14,45
1 liră sterlină	7,26	14,78	25,96
1 dolar australian	3,51	6,26	12,96
100 șilingi austrieci	32,00	70,11	114,45
100 franci belg-luxemburg	10,73	23,65	38,39
1 dolar canadian	3,40	6,86	12,16
100 coroane daneze	58,41	128,41	208,93
100 de franci elvețieni	284,57	582,84	946,30
100 mărci finlandeze	96,77	205,20	346,11
100 franci francezi	65,99	145,38	236,03
100 de mărci RFG	225,13	493,29	805,24
100 drahme grecești	2,71	5,98	9,70
100 rupii indiene	26,59	58,57	95,09
1 liră irlandeză	6,02	13,23	21,54
1 shekel nou israelian	2,23	4,92	7,98
1.000 lire italiene	3,07	6,76	10,97
1.000 de dinari iugoslavi	0,77	1,70	2,76
100 yenii japonezi	3,22	6,25	11,51
100 coroane norvegiene	61,30	135,04	219,25
100 guldeni olandezi	199,43	438,35	713,32
100 escudos portughezi	2,74	6,04	9,80
100 pesetas spaniole	3,27	7,21	11,70
100 coroane suedeze	65,60	140,65	234,62
1.000 lire turcești	2,21	4,86	7,90

ANECDOTE

PUNCTE DE VEDERE

- Cine vorbește singur are un auditoriu devotat.
- Vorbele sunt trecătoare, numai tăcerea e eternă.
- Cu dinți de aur, gura lumii rămâne aceeași.
- Tăcerile lungi exprimă ceva. Tăcerile foarte lungi nu mai exprimă nimic.
- Nu orice abaterie se cheamă peria.
- Vorba mieroasă are un săsăt neplăcut.
- N-o să ajungă niciodată primul, i-o la meru gura pe dinainte.
- Poți să taci ca un filozof fără să fii filozof.
- Cei buni de clantă deschid mai ușor ușa.
- Tăcea tot timpul și se mira că e înțeles greșit.
- Râsul sănătos are întotdeauna nevoie de martori.
- O abateră de la lege: clovnul își făcea meseria de râs.
- Râsul în hohote, adică zâmbetul scăpat de sub control.
- Când râzi de unul singur trebuie să ai un motiv foarte serios.
- Era atât de grav, încât ajunsese de râsul tuturor.
- Numai în comedii poți să te faci cu adevărat de râs.
- Când mori de râs, tot moarte se cheamă.

Mihai PAULIUC

(Revista Rebus editată de Frontul democrației și unității socialiste sub egida Revistei Flacăra)

vremea

Vremea a fost relativ caldă, în deosebi în zonele de deal, iar cerul variabil, mai mult noros în regiunile nordice. Vântul a suflat slab până la moderat, cu intensificări în nord-estul țării și la munte. Temperatura maximă a fost de 8 grade, iar minimă, de plus 2 grade. În zonele geroase s-a produs ceață. În București, vremea a fost relativ caldă, cu cer variabil. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperatura maximă a fost de 5 grade, iar minimă de -1 grad.

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„Obsesia musafirilor din străinătate”

(Urmare din pag. 1)

Ce însemna pentru ei viața de student în România? O adevărată bătaie pentru asigurarea celor necesare unui trai normal. Cei doi își aduseseră în bagaje tot ce știau că nu se găsește pe piața românească: de la cutii cu conserve de tot soiul, concentrate de supă, paste făinoase și orez până la șnițele congelate, hârtie igienică, detergent pentru rufe și pentru vase. Humus și conserve de ton la ei am văzut prima oară. Își aduceau deodorante, pastă de dinți și tot ce ținea de produsele de igienă de strictă necesitate. La noi, să le procuri era o problemă majoră. Există pe piață, „la liber”, un singur deodorant, dar cu miros de cavou. „Mozaic” se numea. Dacă dădeai cu el pe gândaci, sigur îi anihila. Renumitul „Farmec 93”, care se chinuia să imite „Fa”-ul verde, era o „rara avis”, pe care se băteau oamenii. Pentru spălat era numai săpunul „Cheia”, iar pentru dinți trebuia să ai pile la casele de comenzi ca să apuci un „Maxam” chinezesc, pentru că nici măcar pasta „Cristal” autohtonă nu se mai găsea în magazine.

Eram de mică pasionată de știri, ascultam mereu radioul, fie că era postul Europa Liberă sau Radio France Internationale, știam numele tuturor președinților și liderilor din diverse state, inclusiv pe cei din Africa, din țările prietene lui Ceaușescu. Probabil eram și ușor masochistă, pentru că urmăream cu mare atenție inclusiv „Teledjurnalele” ceaușiste. Știam că există presă în limba română în Israel, dar ea nu putea fi procurată decât prin intermediul prietenilor

care veneau în România. Așa m-am ales și eu cu zeci de numere de reviste în limba română care apăreau în Israel, cum ar fi Revista mea, Minimum sau ziarul Viața noastră și Ultima oră. „Baza de date” creată în 1989 mi-a folosit ulterior enorm în cariera de ziarist de politică externă și, de altfel, inclusiv prietenia cu cei doi studenți israelieni a fost un pas spre specializarea în problematica Orientului Mijlociu.

În cursul anului, părinții lor i-au vizitat deseori. Erau călătorii în special de aprovizionare, pentru că nici orezul, nici supele concentrate nu erau la nesfârșit, chiar dacă erau aduse cu kilogramele. Îmi amintesc că mai spre toamnă, cu ocazia uneia dintre vizite am fost împreună la celebrul restaurant Capșa, din cen-

trul Bucureștiului. Cum tatăl prietenei mele din Israel se născuse în România, la Brăila, dar păstra amintiri și din Capitală, Capșa era pentru ei o adevărată icoană. În plus, acolo ar fi fost imposibil, în accepția lor, să existe penurie. Ei bine, nu era așa. De ceva vreme lipseau cartofii de pe piață, iar în restaurantele garniturile conțineau tot felul de legume, mai puțin cartofi. Ei bine, la Capșa am găsit atunci friptură de porc la grătar, dar garnitura a fost, spre totală uluire a musafirilor noștri, reprezentată de... chipsuri din crevetți! 1989 este și anul în care se dăduse ordin să fie desființate perdelele, iar noi, clienții, comentam că stăm ca într-un acvariu, în vâzduțurilor trețărilor de pe stradă. (A consemnat Irina MUNTEANU)

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Recepție la reprezentanța diplomatică palestiniană

Însărcinatul cu afaceri ad-interim al statului Palestina, Ismail Ahmad Mohammad, a oferit o recepție cu ocazia celei de-a XXIV-a aniversări a „Zilei revoluției palestinene”.

Din partea țării-gază, informa comunicatul Agerpres, au onorat cu prezența Ion Stoian, membru pleurant al Comitetului Politic Executiv, secretar al CC al PCR, adjunctul de șef de secție la CC al PCR, membri ai conducerii Ministerului Afacerilor Externe, ai Ministerului Apărării Naționale, reprezentanți ai altor ministere și instituții centrale, generali și ofițeri. Singurul nominalizat, cu nume și prenume – Ion Stoian, secretar al CC cu probleme externe. În epocă, funcția respectivă avea greutate mai mare decât cea a ministrului de Externe. Cupa de șampanie ciocnită cu palestinienii la București n-a scăpat neobservată de diplomații Israelului acreditați la București. Stoian avea în grijă dosarul legat de Orientul Mijlociu. Făcuse mai multe vizite la Ierusalim în cursul anului 1988 și avea să mai facă una peste puțină vreme, ca să explice cum se întâmplă că România are relații atât de bune cu Organizația pentru Eliberarea Palestinei.

Conferința de presă la Ambasada Coreii de Nord

Zo lang Guk, ambasadorul Republicii Populare Democrate Coreene, a prezentat la București în cadrul unei conferințe de presă noile propuneri de reunificare a Coreii. Care erau propunerile, comunicatul Agerpres n-a mai spus. Doar că aspirațiile poporului coreean merg spre o reunificare pașnică și... independentă.

Ambasadorul Cubei, la Câmpina

Niel Ruiz Guerra a făcut în ianuarie un adevărat tur de forță. Manifestările prilejuate de Ziua națională a Cubei, începute la 1 ianuarie, au continuat în 10 cu episodul Câmpina. În orașul petrolier s-a organizat o adunare festivă în prezența ambasadorului, a „organelor locale de partid și de stat”, a Ministerului Afacerilor Externe și, bineînțeles, a numeroși oameni ai muncii. Petre Câmpeanu, prim-secretar al comitetului orașenesc Câmpina, a explicat auditoriului semnificația evenimentului aniversat. Ce i-a scăpat lui Petre Câmpeanu a completat Lazaro Mendez, secretar unu al Ambasadei cubaneze la București, care, diplomatic, a mai vorbit și despre tradiționala prietenie româno-cubaneză.

ARTICOLUL ZILEI

Răspunderea, semnătura cotidiană pe faptele de muncă ale comunistului

„Mulți le ocolesc. La nici o sudură dirălcătuirea unei nave nu ai voie să greșești. La sudurile de imbinare a secțiilor și bloc-secțiilor ai voie doar să previi cu mult înainte orice eventual defect. Aici meseria începe de la punctul cel mai de sus al răspunderii. Iar când unii nu văd în asta decât dificultate, mai fac și pasul înapoi. Dar totuși nava nu poate deveni realitate fără amintita sudură. Pe care cineva trebuie s-o facă. Cineva trebuie să și asume riscul urmasului până la această altitudine.

Reținem din ce ne spune Anton Saragub, secretar adjunct al comitetului de partid de la Șantierul naval Brăila:

Vine un tânăr sudor. Lăsase în urmă mii de metri liniari de sudură. Navele la care a topit și el zeci de mii de electrozi străbătuseră, nu o dată, oceanul planetar. Ce-l aducea acum? Nu, nu era o treabă de producție. „M-am gândit să vin cu cererea de primire în partid. Am cumpărat bine înainte de a face acest pas”. Da, momentul este unul pentru toată viața. Și, firesc, trebuie bine cumpătat. Corespunzi exigențelor și statutului de comunist? Ești în stare să te ridici la nivelul pretențiilor mereu mai înalte care se pun în fața acestor oameni? Sudorul? Tânăr, cum spuneam. Așezat bine pe drumul meseriei. Harnic. Dar oare a trecut el prin toate „probele de foc” pentru pasul acela de-o viață? „Ai lucrat vreodată suduri de imbinare?”, întrebă așa, parcă într-o doară, secretarul adjunct. Celălalt tresare: „Păi asta e o performanță la care doar așii se încumetă!”. „E, în egală măsură, și o îndatorire de comunist. Ori de viitor comunist. Ei, ce zici?”

Nu-i este la îndemână oricui să corespundă unei astfel de încercări. Da, încercări: a calităților profesionale și, în egală măsură, a celor morale. „La om, e de părere interlocutorul nostru, trebuie să cultivi necontentul dorința autodepășirii, a asumării răspunderii în absolut orice împrejurare. Este un îndemn pe care l-am desprins din nou din Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la marele forum democratic al țării din noiembrie anul trecut. Îndemnul de mare însemnătate practică în activitatea de zi cu zi a organizațiilor de partid consacrată educării revoluționare a tuturor celor care muncesc și, în egală măsură, în activitatea de pregătire, de călărie a viitorilor comunisti”. „Cum a trecut tânărul sudor de această probă?”. „Bine. Și mai ales a ajuns singur la adevărul că asumarea unei răspunderi, cu atât mai mult cea de comunist, nu este un dat. Nu vine de la sine. Aceasta se deprinde, se învață. Se educă și se cultivă.”

Simple afirmații? Mai mult chiar: o profesiune de credință. Despre destinul comunistului, în genere. Omul care, așa cum îl conturează bogata textură de idei a Expunerii secretarului general al partidului, se distinge, înainte de toate, prin asumarea răspunderii făuririi unei noi orânduirii. De aproape 45 de ani – în condițiile libertății cucerite prin luptă și jertfă – el a fost prezent necontentul, cu fața, pe baricadele revoluției. Răspunderea pentru industrializarea patriei... Pentru făurirea unei agriculturi moderne. Pentru un om nou, cu o înaltă cultură și conștiință, conștient de destinul său revoluționar... Răspunderile prezentului, pentru perfecționări de esență în viața social-democratică a patriei... Iată axul de conduită al comunistului. „Cotizarea” lui la fiecare clipă pentru o nouă fizionomie socială și umană, în deplin acord cu timpul pe care îl trăiește. În deplină armonie cu etapele viitoare, nu ușoare, dar pe care el, comunistul, știe că pot fi așa cum le găndește și tocmai de aceea acționează să fie pe vremea lui.

O asemenea calitate morală, da, nu vine de la sine. Ea se clădește cu răbdare, cu intransigență și tenacitate. Exercițiul răspunderii pentru îndatoririle ce-ți revin, la locul încredințat de societate, trebuie să intre în reflexul cotidian, să fie semnul de marș al acțiunilor de fiecare clipă. Tocmai pentru că, în nu puține împrejurări, despre spiritul de răspundere unii își aduc aminte doar în căte o adunare pe această temă și unde perorează cu competență... teoretică, despre necesitatea acestuia. În vreme ce în această „grădiniță” poți afla destule contracte nerespectate, indicatori de plan nerealizați, angajamente asumate în restanță. Neglijențe în gospodărirea avuției societății, carente privind calitatea produselor.

Nimeni nu are nevoie de lungi divagații pe tema răspunderii. Și este de datoră comunistului, a organiza-

Condoleanțe la Ambasada Japoniei

O delegație, formată din Gheorghe Rădulescu, vicepreședinte al Consiliului de Stat, Neucula Ibrănescu, viceprim-ministru al Guvernului, Ion Teoreanu, ministrul Educației și Învățământului, Nicolae Vaidescu, ministrul Industriei Electrotehnice, și Olimpia Solomonescu, adjunct al ministrului Afacerilor Externe, a prezentat condoleanțele la Ambasada Japoniei din București. Trimișii statului român s-au recules în fața portretului îndoliat al defunctului și au semnat în cartea de condoleanțe.

Ion Totu încă nu revenise de la Paris. În această zi se încheiau lucrările Conferinței internaționale privind interzicerea armelor chimice. Înainte de sesiunea de adoptare a Declarației finale a luat cuvântul ministrul român al Afacerilor Externe, Ion Totu, care a prezentat Declarația guvernului RSR în legătură cu documentul final al Conferinței.

Noi succese

La Mediaș a fost dată în folosință o nouă centrală telefonică cu 5.000 de linii. La Baile Felix, cea mai mare stațiune balneară a țării, cu o capacitate de aproape 7.000 de locuri de cazare, a fost dat în folosință Spitalul de recuperare medicală. Tot marți, oamenii muncii de la Întreprinderea de materiale izolatoare din Șimleul Silvaniei se pregăteau pentru livrarea la export a primului lot de 100.000 de metri pătrați împășlătură din fibră de sticlă, a măturisist Ioan Ardelean, secretarul comitetului de partid al Întreprinderii pentru corespondentul Științei Eugen Teglas.

Brigadierul-excavatorist Gheorghe Bobei, la panoul de onoare

Pentru Gheorghe Bobei, brigadier-excavatorist la cariera Tismana I din bazinul carbonifer Rovinari, marți n-a fost cu ghinion, ci dimpotrivă. Numele lui a fost trecut la panoul de onoare. Pentru ce merite, a spus-o chiar el: a extras cu excavatorul din dotare 8.000-10.000 de tone de cărbune zilnic, depășind planul cu peste 20.000 de tone. Pentru aceasta a asigurat din timp o bună pregătire a utilajului și a frontului de lucru, s-a confesat el corespondentului Științei. Încântat de succesul recunoscut, Gheorghe Bobei și-a luat angajamentul, în numele colectivului, de a depăși planul la extracția de cărbune lună de lună, pentru a se menține permanent în rândul brigăzilor fruntașe.

În comuna Parincea din județul Bacău a fost dat în folosință un nou bloc de locuințe pentru specialiștii de la SMA și fermele IAS, un dispensar și o farmacie, au fost extinse rețelele de apă și canalizare, au fost construite trotuare, poduri și podete. Astfel, numărul apartamentelor din comună ajunsese deja la 50, se laudau oficialitățile locale. În comună, apartamentele se ridicaseră deja la 50.

Cristina DIAC

nizațiilor de partid de a supune, peste tot, la proba realității, a activității concrete orice încercare de „teoretizare” neșfârșită pe această temă. Obșnuința de a înțelege exact semnificația actului de asumare a răspunderii – în muncă, în viața socială – decurge firesc din trănăicia climatului așezat pretutindeni sub semnul unei înalte și exigente răspunderi. Aici este un larg câmp de acțiune pentru organizațiile de partid. Aici pot fi experimentate, verificate multiple forme ale activității comuniste, ale organelor și organizațiilor de partid.

Iar din toate acestea, reacția promptă, decisă, girată de principialitate și fermitate față de orice act care denotă abdicare de la conduita pătrunsă de răspundere reprezintă, în arsenalul atâtor mijloace, „arma” eficientă, aflată la îndemâna tuturor. Eram în zona „Granitului”, într-o arteră a viitoarelor magistrale a metroului bucurestean, și am reținut reacția fermă a inginerului Ștefan Sevastian, membru al Biroului Organizației de Bază, față de o abatere de la disciplina muncii. „Așa ai învățat aici, la noi, să crești oamenii?”, se adresa zău ca asprime celui vinovat de indisciplina manifestată în sectorul său. „Eu îți cer să acționezi cu răspundere, să impori răspunderea necesară și tuturor aceluia pe care îl conduci. În această privință nu-i loc de târziu, fiecare să-și facă exemplarul datoriei. Și, mai ales, să răspundă pentru că, când și cum și-o face.”

Singur, stilul activ, ofensiv, de promovare peste tot a răspunderii, de asumare conștientă a acesteia poate stămi într-un loc sau altul și reacții de... nepopularitate. Poate întâmpina chiar o anumită rezistență. Nu-i de ici, de colo, se tulbură confortul personal al unora, să-i pui pe „maestri” în justificări față de realitatea nu întotdeauna roz din domeniul răspunderii lor. Dar comunistii și-au asumat întotdeauna curajul de a deschide front de luptă împotriva delăsării, a rutinei, a stării de indiferență ori de indisciplina, a staționarilor de orice fel. Ei nu s-au sfîșit și nu se sfîșesc să înfrunte „armurile” care în van speră să așere țarul unor interese comode, lipsa de angajare în îndeplinirea întocmai a datoriei zilnice. Tocmai pentru că el, comunistul, știe că acest demers activ, pentru asumarea răspunderii de către fiecare, nu-l face pentru propriul interes. Și cu atât mai puțin pentru a-l priva pe cineva de demnitate. El acționează în numele declarat al interesului general. Pentru ca exercitarea cu răspundere a atribuțiilor să aducă, la fiecare loc de muncă, un plus de eficiență, perfecționări absolute necesare într-o societate ca a noastră, deschisă fundamentelor înnoirii. Iar un om al datoriei onorate exemplar, conștient de responsabilitățile sale pe care, de asemenea, le onorează exemplar, se înfățișează colectivului într-o haină cu adevărată demnitate. Statura sa morală, în consonanță cu faptele, îl conferă binemeritată pretuire, respectul celor din jur.

Ilie TÂNĂSACHE

FOTO/AGERPRES/MARIAN ILIE

Radiografii culinare

SFÂNTU' ION, PALEURILE
CU MARGARINĂ ȘI STAVRIZII

Tanti Maria Dascălu ne măsoară atent, de jos până sus. Nu prea înțelege ce cautăm în casa ei. De ce tocmai ea este „subiectul” nostru, omul fără de care demersul nostru jurnalistic ar fi frânt? Vecina, Lenuta Iliș, îi mai explică o dată. „Dumnealor sunt de la ziar. Au venit să le povestești matală cum găteau când erai mai tânără, când erau comunistii... Cum te-ai descurcat c-ai rămas a mai bravă dintre noi, că mata, cu mult, cu puțin, nu te făcea niciodată de rusine...”. „Da” ce treabă au dumnealor acu’ să le spun cum era în comunism? Că acum e alt timp, altă lume... Cui îi mai pasă de ce-a fost?”, nu se lasă tanti Măriața (cum îi zice vecina). Pare că se împotrivesc, dar între timp ne-a băgat în sufragerie și ne poartă din priviri să servim din dulceața de pe masă. „Acolo e de coacăze negre, dincolo de afine și aia cu bobote măruntelă e de sose... Luați de care vă place!” După cum e aranjată masa simplă, ne dăm seama că de fapt septuagenara din fața noastră era pregătită pentru dialog. Doar se alina, așa, ca să nu pară că s-a lăsat descurbată din prima...

Observăm pe perete tabloul de nuntă. Ea și soțul, cu capetele aplecate unul spre celălalt. Fotografia retușată în laborator. Se observă mai ales la ochii ei, „codăți” din pensulă. „Acolo e Ion, bărbat-miu. A murit în ’sectemrie’ 1989. N-a mai apucat să-i fac ziua după ce-o căzută Ceaușescu.” Prim-

dem din zbor prilejul. „Tanti Maria, dar cum a fost la ultima lui onomastică?”, țâșnește întrebarea. „Păi, cum să fie, frumos! Am postit în Ajunul Bobotezei amândoi. Post negru, numai apă și coajă uscată de păine, până a inserat. Tot atunci o trecut și părintele, să strochească cu aghiazmă; aștia, tinerii, cred că atunci nu era credință. Dar era. Poate mai mult ca acum. De Bobotează am lucrat până la două după-amiază, că eram schimburi unu la fabrică. După aceea am trecut pe la Alimentara să mai cumpăr câte ceva. Mai aveam nevoie de un pachet de margarină, de un borcan de goșari la oțet și de pește. Știam unde găseam un stavrid congelat, o minune!” Peștele, avea să ne spună mai târziu, se preta numai pentru două feluri de preparare: tăiat felii, tăvălit prin făină și prăjit în ulei sau marinat, cu suc de roșii, ceapă și usturoi. „Nu-mi făceam niciodată griji cu alimentele pentru Sfântu’ Ion, fiindcă mai rămăneau întotdeauna destule din cele cumpărate sau primite de la neamuri, de la țară, pentru Crăciun și Anul Nou”, ține să precizeze Tanti Maria, ca nu cumva să credem că se zgăreacă când venea vorba despre onomastica lui bărbat-miu.

Masa, întinsă pentru neamuri, prieteni, colegi și vecini - numai din cei cu care se aveau bine - conținea, înainte de toate, „porcării”. De la costișii și slănișii afumați, tăiați felii subțire și pusă alături de fii verzi

(de la ceapa încolțită) și muștar până la cărnăciori, caltaboși sau tobă. Mai pune pe masă „icre de fasole”, pește care se lăfăia ceapă călită, cu sos de roșii, iar alături de ea un castron mare cu varză murată, tăiată fideluță. Erau și icre de crap, „inmulțite” cu grău fierț, s-ajungă la toată lumea. Nu lipsea salata de boeuf, decorată frumos cu fâșii din goșari și cumpărați de la Alimentara. Și, bineînțeles, marinata de stavrid. La desert: paleuri. „Ieftine, ieftine. Făcute în casă, cu bani puțini și cu spor!” Tanti Maria nu pierde prilejul să ne aducă aminte că pe vremea aia găseau mai greu unt. Osânza de la porc, topită, o folosise deja pentru cozonacii de Crăciun. Așa că se mulțumea să facă paleuri din patru ouă, patru ceșcuțe de zahăr pudră, patru ceșcuțe de ulei, alte

patru de făină, precum și două lingurițe cu cacao, din cutie de lux, dintr-aceea care avea desenată pe ea o navă cu pânze. „Freacă bine ouăle cu zahărul, adăugăm treptat uleiul, apoi făina și cacaua. Mai punem mironidii, ce-aveam prin casă. Măcar niște zahăr vanilat sau puțină coajă de lămâie, zaharisită. După ala luam cu lingura și puneam în tavă, la distanțe egale, din compoziția aceasta. Dădeam la cuptor și-n 10-15 minute erau gata! Aș fi făcut eu lucruri și mai minunate, dar timpul însă era puțin, iar banii și mai puțin! Bine măcar că aveam prieteni să ne calce pragul și-o damigeană bună de vin, de la socru-miu, vin de buturugă, roșu cum e sângele!”

Simona LAZĂR
Tudor CIREȘ

Marinată de stavrid

La un kg de stavrid (decongelat și curățat bine) se pun următoarele: 100 ml ulei, 50 g făină, 500 ml suc de roșii, foi de dafin, 5 cepe, 5 căței de usturoi, sare și piper. Peștele, porționat, se trece prin făină și se prăjește ușor în ulei, cât să se rumenească puțin. Se așază în borcane și se adaugă frunze de dafin, ceapă tăiată solzișori, usturoi tăiat felii. Se adaugă puțin din uleiul în care s-au prăjit bucățile de pește. Se toarnă deasupra sucul de roșii și condițiile. Se pune borcanul într-un vas la bain-marie și se lasă să fiarbă așa. Se leagă apoi borcanele la gură cu celofan și se pun din nou la bain-marie, la cuptor, pentru trei sferturi de oră. Astfel pregătit, peștele se poate servi imediat, ca o gustare caldă, sau se poate păstra chiar și trei-patru săptămâni, la rece, desfăcându-se borcanul atunci când este nevoie. Odată borcanul desfăcut este bine să se consume conținutul lui în cel mult 24 de ore.

Micii meșteri mari

Amatorii de filatelie se laudă cu ce n-au

Pentru pionierii României, prima lună a fiecărui an înseamnă începutul unui nou și interesant trimestru la școală. E un ianuarie întunecos la vreme, dar senin la suflet, căci pasionații clubului de filatelie ai Școlii generale nr. 57 din București, clasa a VIII-a B, așteaptă cu vibrație-n suflet să se întâlnească pentru un nou schimb de timbre. Dar numai la sfârșitul orelor, când vor fi asistat cu maximum de interes și seriozitate la toate materiile! Primele zile de școală sunt întotdeauna mai lejere, așa că Simona abia așteaptă să împărtășească noile achiziții filatelice cu colegii ei, Costel, care, pe lângă pasiunea filateliei, o împărtășește și pe cea a fotbalului de performanță. Florentina nu se lasă mai prejos. Pasiunea ei pentru filatelie datează de mai puțină vreme (abia de la sfârșitul clasei a șaptea), așa că ea se simte ușor marginalizată. Dar, cu ajutorul prietenei și kolegei ei de bancă, Maria, cele două fete se vor integra în cele din urmă în elita filateliștilor din clasa a VIII-a B.

Ora de franceză terminată, copiii își fac bagajele și eliberează clasa pentru cei mici, care vin după ei. E abia ora 14, așa că au destul de mult timp liber, atât pentru schimburi de timbre, cât și pentru făcutul temelor. Pentru că ei sunt foarte serioși și niciodată nu se duc la

școală fără teme făcute! Mai puțin colegul Sîma Alexandru, care nu doar că e rușinea clasei, dar e și repetentul ei, deoarece nu vine la școală niciodată, nu știe nimic, nu-l duce capul, fură bani, fumează, injură și amenință copiii cu pumnul. Cum colegul Sîma Alexandru oricum nu e la școală, toți copiii sunt relaxați. În fata blocului Florentinei sunt niște bănci mai de Doamne-ajută. Aici decid copiii să se întâlnească pentru a-și împărtăși pasiunea pentru timbre. Simona are un timbru nou-nouț cu Regina Angliei, la care ține enorm. Florentina e dezamăgită, deoarece ea nu are timbre așa de valoroase. Ea are câteva timbre cu niște urși, vulvuri, rândunele, vulpi și flori. Și bufnițe. Rușinată, nici nu vrea să le expună. Oricum, nu are ocupată decât prima pagină. Costel își deschide mândru clasorul. O pagină întregă de timbre numai unul și unul.

Expune orgolios vederii niște timbre cu Carol al II-lea pozând cu spatele drept, așa cum numai el știa să pozeze. Senzațional de nemaipomenit! Și Florentina care n-are decât cu Ceaușcă la vânătoare! Cu ochii-n floșcăiala de pe jos, Florentina zice că e frumos. Nu specifică însă subiectul acestei declarații, astfel încât toți copiii înțeleg că e frumos Carol al II-lea. Ceea ce între noi fie vorba. Să lăsăm însă speculațiile aiaure și să revenim la copiii noștri. Maria zice că are și ea niște timbre sub

FOTO/AGERPRES

mileul de la televizor, cu desene animate și șoimi patriei. Membrii cercului de filatelie ai clasei a VIII-a B ai Școlii generale nr. 57 din București își etalează în continuare timbrele. E firesc pe lângă o emisiune foarte rară cu moda începutului secolului XX, reprezentând fete îmbrăcate romantic cu

pălării și blană, să ai și o emisiune cu cel de al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român! La urma urmei, copiii știu sunt pionieri din clasa a doua! Mai au puțin și îngroasă rândurile uteciștilor, dar despre asta, mai târziu. Cu cravata fluturând în vânt, Costel simte că-i bate pe toți copiii. Atât

SILVIU BRUCAN - OSUL DE PEȘTE
DIN GĂTUL LUI CEAUȘESCU

(Urmare din pag. 1)

În ziua de Crăciun s-a revăzut și cu Gheorghe Apostol. I-a povestit - în convorbirea interceptată de Securitate - cu cine se întâlnise și convorbise în neobișnuita-i călătorie. Nu i-a pomenit însă deloc de vreă întâlnire cu Gorbaciov (și nici Gorbaciov n-o aminteste în memoriile sale).

Într-un întreg capitol din „Generația irosită” a fost istorisită însă de Brucan. „Întrevederea a fost neobișnuit de lungă - aproape o oră - și a avut loc între patru ochi, plus interpretul de limbă engleză, a scris Brucan. Mihail Sergheevici avea în față un dosar cu câteva file în care se uita mereu. Aprecizat de la început că vom discuta trei puncte din agendă:

1. Chestiunea reformei politice, în URSS;
2. Chestiunea articolului meu privind tinuturile baltice;
3. Chestiunea răsturnării lui Ceaușescu.”

Referitor la cel de-al treilea punct îl vom cita punctual iarăși pe Silviu Brucan: „Aici a deschis el (Gorbaciov - n.n.) discuția, dovedindu-se perfect în temă. De la început a declarat că este de acord cu acțiunea de răsturnare a lui Ceaușescu, cu condiția ca ea să fie concepută și realizată astfel încât să ducă la menținerea partidului comunist ca forță politică conducătoare în România. Aici era într-adevăr „câlcă-lui lui Ahile” pentru Gorbaciov și (...) repeta aproape mecanic „Partidul trebuie să rămână în picioare, altfel va fi haos”. În același timp a ținut să declare categoric că nu se va amesteca în treburile interne ale României, așa cum a făcut-o în celelalte țări est-europene. „Pentru mine - a subliniat el - neintervenția este o chestiune sfântă.”

S-a întâlnit sau nu Brucan cu Gorbaciov rămâne deocamdată mărturia unei singure părți.

Dar să fi fost, oare, tocmai Silviu Brucan „osul de pește din gâtul lui Ceaușescu”?

La 25 decembrie 1988, în convorbirea cu Apostol interceptată de Securitate, Brucan a făcut mărturisiri ce vor fi trecute sub tăcere în toate memoriile, interviurile și articolele sale ulterioare. „Eu am făcut raport de activitate care interesează Ministerul de Externe, îi zice Brucan lui Apostol. I-am trimis lui Ioan Totu (ministru de Externe - n.n.) Acolo am scris și despre vizita mea la Moscova, despre vizitele la institutele de acolo și despre faptul că m-am întâlnit cu câțiva prieteni buni din diplomație și din lumea medicală. La raport am anexat și o scrisoare. Dintre persoanele care s-au interesat iarna trecută de situația mea am ales-o pe una singură care mi-a scris și care a fost alături de mine. Scrisoarea este semnată de GEORGE BUSH”, „Răd amândoi” - menționează transcrierea convorbirii...

Istoria continuă prin episoade uluitoare din traseul conștient, redactării și difuzării „scrisorilor celor șase” între ceilalți semnatari - Gheorghe Apostol, Alexandru Bărlădeanu, Corneliu Mănescu și Constantin Părvulescu -, Silviu Brucan face continuu figură aparte.

Vom reveni în câteva din numerele noastre următoare asupra protestului cu cel mai mare ecou din România anulului 1989, începem azi, prezentându-vă nota de audiență a ambasadorului URSS la București E. M. Tiajelnikov la Constantin Oancea, adjunct al ministrului Afacerilor Externe, redactată la 10 ianuarie 1989. Un document ce-a fost consecința directă a raportului adresat de Silviu Brucan ministrului Ion Totu după călătoria făcută la Moscova.

Lavinia BETA

Notă de audiență

Ministerul de Externe
Direcția I Relații
Nr. 149/10.1.89

Tovarășului Ioan V. Totu
Membru suplimentar al Comitetului
Politice Executiv al CC al PCR
Ministrul Afacerilor Externe

La 4 ianuarie 1989, Constantin Oancea, adjunct al ministrului Afacerilor Externe, a primit în audiență pe ambasadorul URSS la București, E. M. Tiajelnikov. La audiență au participat: O. Gavriș, consilier la DR I, și L. Poliscuik, consilier la Ambasada sovietică.

E. M. Tiajelnikov, mulțumind pentru primire, a arătat că, pe baza indicațiilor de la Moscova, dorește să prezinte considerente ale părții sovietice în legătură cu pozițiile României privind apropiata Conferință de la Paris a statelor semnatare ale Protocolului de la Geneva din 1925.

Adjunctul ministrului, Constantin Oancea, a arătat că a ascultat cu toată atenția cele prezentate. Au fost expuse pe larg pozițiile principale ale țării noastre și au fost reafirmate cele transmise în cadrul audienței de la 30 decembrie a.c., din indicația conducerii superioare de partid și de stat. Au fost combătute, cu argumente derivând din pozițiile de principiu ale României, considerentele părții sovietice (informare separată).

În continuare, ambasadorul sovietic a prezentat următoarele: aprecierile părții sovietice în legătură cu Acordurile semnate la 22 decembrie 1988, la New York, de reprezentanții Angolei, Cubei și Republicii Africa de Sud, precum și poziția URSS privind alte aspecte ale reglementării situației din Africa Australă (Informare separată); rezultatele vizitelor efectuate de ministrul de Interne sovietic, E. Șevardnadze, în Japonia, Filipine și RD Coreeană (Informare separată). Constantin Oancea, mulțumind pentru informațiile prezentate, s-a referit, în cadrul audienței, la unele aspecte privind relațiile bilaterale. În acest context, a prezentat considerentele părții române privind răspunderea care revine presei și celorlalte mijloace de informare sovietice în reflectarea corectă potrivit înțelegerilor existente și în spiritul relațiilor de prietenie și bună vecinătate, a realităților din România.

Au fost prezentate, pe bază de date concrete, preluări și apariții în presa sovietică a unor știri și articole inamicale la adresa României, după diferite ziare și agenții de presă străine (engleză, iugoslavă, bulgară, ungară), subliniindu-se că o asemenea practică este contrară înțelegerilor și spiritului relațiilor de prietenie. A explica o asemenea situație prin „mai bună și amplă informare a cititorului sovietic” nu se poate lua în considerare, întrucât presei din țările socialiste, unde partidele comuniste sunt partide de guvernământ, îi revine o răspundere deosebită pentru promovarea, pe baza înțelegerilor existente, a relațiilor de prietenie, respect și stimă reciprocă. Și presa română ar fi putut publica, sub forma preluării, numeroase articole inamicale la adresa altor țări socialiste. Spre exemplu, preluarea a ceea ce presa greacă, iugoslavă sau turcă a publicat la adresa Bulgariei sau chiar despre răspunderea ce revine URSS ca proiectant în construirea centralei atomo-electrice în Bulgaria la numai 5,7 km de granița română, fără ca partea română să fi fost consultată și fără a se ține cont de poluarea cea mai periculoasă. Dacă presa română nu a făcut acest lucru este datorită grijii deosebite pe care, în fapte și în vorbe, o acordă conducerea de partid și de stat a României relațiilor cu țările socialiste, precum și înțelegerii răspunderii ce revine presei în promovarea unor raporturi de colaborare și prietenie cu țările socialiste.

De asemenea, au fost prezentate pozițiile principale în legătură cu răspunderea forurilor competente sovietice privind difuzarea de către unele misiuni diplomatice, inclusiv socialiste, pe teritoriul URSS a unor materiale de propagandă cu un conținut neprietenesc la adresa țării noastre, prin enumerare de exemple concrete. S-a solicitat luarea măsurilor necesare pentru a se pune capăt unor asemenea situații.

Totodată, s-a reamintit una din convorbirile avute în trecut cu ambasadorul sovietic într-o problemă pe care partea română a tratat-o cu strictă confidențialitate. Pe aceeași temă a mai avut loc o discuție și cu tovarășul director adjunct I. Stănculescu. În ambele situații s-a recomandat oficial că nu este bine să se întrețină relații cu persoana respectivă (SILVIU BRUCAN) și că nu este cazul să fie primită oficial în URSS și să i se ofere de către instituții reprezentative tribuna și firma acestora pentru a expune aprecieri care contravin politicii României și spiritului relațiilor de prietenie profundă și încredere existente între țările noastre. Contrar acestor recomandări, Institutul de Economie Mondială al URSS, instituție oficială a Uniunii Sovietice, l-a primit și l-a deschis larg porțile acestui individ ca invitat oficial. În această calitate oficială a fost primit și de directorul institutului. I-au fost organizate, de asemenea, întâlniri la Institutul de Economie a Sistemului Mondial Socialist, unde au avut loc discuții și unde s-au făcut aprecieri pe probleme de conducere. Au fost făcute aprecieri „personale” contrare documentelor de partid și de stat ale țării noastre. A fost, de asemenea, primit la acest institut de un șef de sector.

Partea română este surprinsă. A stămiat mirare și modul în care individul respectiv a intrat și ieșit din URSS, deoarece pe pașaportul său nu figurează nici o viză, nici un semn, deși se cunoaște cu exactitate că el a intrat și ieșit din URSS.

Din cât se cunoaște, și ministrul de Externe al României, la intrarea și ieșirea din URSS, are pe pașaport aplicată ștampila organelor de frontieră sovietice.

Ca prieteni ne întrebăm, pe drept cuvânt, care au fost rațiunile ce au determinat partea sovietică să acorde acestei persoane un astfel de tratament preferențial. Dacă sunt asemenea rațiuni, partea română roagă să i se comunice, pentru a le cunoaște. E. M. Tiajelnikov a arătat că ziaristul care s-a ocupat de această problemă nu mai lucrează și este deja la pensie. A precizat că a fost raportat la Moscova conținutul convorbirilor avute în legătură cu persoana în cauză. A promis că va încerca să elucideze ce s-a întâmplat și să aibă un răspuns.

Audiența a durat două ore.

Luiza MOLDOVAN

AMINTIRILE LUI GRIGORAȘ: „SC BACĂU ERA ECHIPA LUI DINAMO”

Gruparea din urbea lui Bacovia nu a făcut niciodată parte din categoria cluburilor cu greutate din fotbalul românesc. Nici în anii '80, când renumita Școală de Fotbal din localitate o alimenta cu destui jucători de calitate, iar acum cu atât mai puțin, fostul Sport Club Bacău zbatându-se în mediocritatea ligii secunde și fiind amenințată cu o retrogradare istorică în eșalonul al treilea. Totuși, campionate la rând ale Diviziei A, „galben-verzii” le-au încheiat pe un loc cald, la mijlocul clasamentului. Bacăul începea anul 1989 de pe locul 15, după un tur nu tocmai reușit.

Cu ce a fost diferit însă acel sezon față de altele dinaintea și puțin pentru o parte dintre componentii SC Bacău? Își amintește Petre Grigoraș, jucător aflat sub comanda antrenorului Nicolae Vătafu. „La începutul lui 1989, nici prin cap nu-mi trecea căte lucruri bune o să mi se întâmple! Ne-am reunit la Slănic Moldova, a fost prima și ultima mea pregătire de iarnă cu SC Bacău. Nimic ieșit din comun pentru mine însă, pentru că și cu Aripile Bacău, echipă de la care venisem la Sport Club, tot la Slănic mergeam. E drept, la Sport Club erau jucători mult mai valoroși decât la Aripile, de la ei aveam ceva de învățat chiar și la o miuță.” Grigoraș abia ce începuse să dea din „aripi” în fotbalul mare. „Jucasem la Aripile Bacău, cu care reușisem promovarea din «C» în «B», iar eu dădusem 25 de goluri. Mai avusesem în urmă cu un an șansa de a veni la SC Bacău, dar atunci am refuzat, am plecat după două zile. Eram un neștiutor, nu aveam habar ce înseamnă performanța și nu am fost așa de încântat nici de atmosfera pe care o găsisem”, a rememorat actualul tehnician al Oțelului, care a continuat: „În primele două-trei etape nu am prea jucat. Chiar și așa, cu Dinamo am avut o bară, iar în meciul cu ASA Târgu-Mureș m-am evidențiat și mai mult, am jucat de prin minutul 20 și am scos penalty-ul din care am câștigat cu 1-0. Cu adevărat însă am ieșit la rampă într-o partidă pierdută

de noi cu 3-1 la Cluj, cu Universitatea. Atunci mi-am câștigat locul de titular, am jucat într-o formulă 4-4-3, undeva în dreapta, în locul lui Șoiman, care cred că era accidentat. M-am descurcat bine, iar a doua zi am citit în ziarul Sportul o declarație a regretatului Ștefan Covaci, care asistase la meci. «Mi-a plăcut foarte mult jucătorul cu numărul 7 de la Bacău. Să-l urmărești cu atenție, fiindcă o să auziți de el de multe ori de-acum încolo!», spunea nea Piști Covaci. Eu eram jucătorul acela. Aceste cuvinte m-au descătușat, iar apoi a venit jocul cu Craiova, acasă, am câștigat cu 6-0, iar eu am dat patru goluri! În «Sportul» am primit nota 8,5, a doua etapă, după un 9 al lui Hagi, care marcase vreo 6-7 goluri în meciul Steaua - Corvinul 11-0”.

Până la Hagi, cu care avea să devină coechipier, „Grig” și-a mai amintit de ceva. Lucruri prea bine știute acum, dar ascunse cu grijă, chiar dacă bănuite, la vremea respectivă. „Așa erau timpurile, nu trebuia să ne mai ferim să spunem lucrurilor pe nume! Atunci SC Bacău era pur și simplu echipa lui Dinamo, iar Steaua avea și ea echipele. Când jucam cu Dinamo trebuia să stăm drepti, în schimb când înfruntam Steaua eram foarte bine motivați, chiar și financiar. Mai erau și reciprocități de tot felul, cu Victoria, cu Flacăra Moreni.” Aceste afirmații ale lui Grigoraș s-au confirmat de altfel încă de atunci, trei dintre cei mai valoroși coechipieri ai săi, portarul Costel Câmpeanu, fundașul de bandă Vasile Jercău și atacantul Daniel Scănteie, transferându-se la Dinamo la finalul campionatului. Excepția de la regulă s-a numit totmai Petre Grigoraș. „În retur am jucat la fel de bine, cred că am terminat campionatul cu 10-11 goluri marcate, ceea ce nu era deloc rău pentru un debutant, dar tot nu mi-a venit să cred că am aflat că sunt dorit de Steaua. Am înțeles că au insistat pentru mine Anghel Iordănescu, antrenorul de atunci al Stelei, și Valentin Ceaușescu. N-aveam cum să refuz, era ceva extraordinar pentru mine să joc alături de Hagi, de Dan Petrescu, de

Burleanu (nr. 2) era unul dintre fundașii de nădejde ai băcăuanilor, dar în același timp și golgeterul echipei

Lăcătuș, de Lung și mulți alții, toți nume unii și unuli! Eu, Ilie Stan sau Ne-grău făceam parte din altă categorie, ne mai făceam și noi loc când și când, dar, chiar dacă am jucat puțin, pentru mine a fost o experiență utilă, fiindcă am fost la o echipă care la vremea respectivă era una dintre cele mai mari din lume, era finalista Cupei Campionilor Europeni”, a încheiat Grigoraș. **Marius MIHALCEA**

Statistică: Linia de clasament la începutul anului 1989

15. SC Bacău 17 6 1 10 33-34 13P
Puncte realizate pe teren propriu

la finalul turului de campionat 1988/1989: 12 (a pierdut câte 2 p la Dinamo și Steaua); puncte obținute în deplasare: 1 (la FC Farul).

Golgeterii echipei: Burleanu - 12 goluri (6 din 11 m), Grigoraș - 6, Tismănar, Scănteie - câte 5, Ivanov - 2, Jercău, Andronic - câte unul; D. Ștefan (FC Argeș) - 1 autogol.

Jucători folosiți: 20 - Câmpeanu, Burleanu, Tismănar - câte 17 jocuri, Penoff, Scănteie - câte 15, Jercău, Ivanov, G. Fulga, Grigoraș - câte 14; Borcea, Arteni, Șoiman - câte 13; Făciș - 12, Ciudin - 10, Andrieș - 9, Vasilache - 5, Andronic - 4, Cr. Popovici - 2, Arvinte, Costinescu - câte 1.

Media notelor echipei: 6,23; media notelor jucătorilor (pe baza a minimum 10 jocuri): 1. Burleanu

6,70, 2. Tismănar 6,47, 3. Șoiman 6,42; cele mai mari note: 8,5 (Burleanu - etapa a VII-a, Grigoraș - etapa a XVI-a); 8 (Burleanu - etapa a V-a și a XVI-a, Ivanov - etapa a VII-a, Șoiman - etapa a XIV-a, Scănteie - etapa a XVI-a, G. Fulga - etapa a XVI-a).

Cartonașe galbene: 19 (8 suspendări) - 10 jucători (cele mai multe: Ivanov: 4).

Cartonașe roșii: nici unul. A beneficiat de 9 lovituri de la 11 m - 6 transformate (toate Burleanu), 3 ratate (Tismănar, Șoiman, Burleanu); a fost sancționată cu 4 penalty-uri: toate transformate.

A expedit 185 de șuturi (126 „acasă”, 59 în deplasare), din care 99 pe poartă (73 „acasă”, 26 în deplasare).

Tratament balnear la Băile Felix

(Urmare din pag. 1)

Abia în primul trimestru al anului 1989 s-au făcut angajări pentru personalul spitalului.

„Moderna unitate spitalicească, în care au fost primiți în aceste zile cei dintâi pacienți, ridică pe un plan calitativ superior activitatea balneară din stațiune, atât sub aspectul investigațiilor, cât și al dotărilor. Dispunem aici de o secție clinică de recuperare medicală cu 155 de paturi, subordonată Institutului de medicină fizică, balneoclimatologie și recuperare medicală București. Totodată, aici își va desfășura activitatea un colectiv de cercetare științifică a factorilor terapeutici naturali. De asemenea, prezența în rândul personalului medical din spital a unor cadre universitare va permite organizarea în această instituție a unor cursuri de perfecționare a cadrelor de specialitate din unitățile balneare din întreaga țară”, declara în urmă cu 20 de ani pentru Știința tovarășul dr. Ioan Popa, directorul Direcției sanitare a județului Bihor.

După două decenii de la inaugurare, dr. Mihailov își amintește: „Erau condiții bune și atunci - saloane cu două paturi, cu grup sanitar propriu și, de la început, pacienții plăteau o sumă oarecare, 9 lei pe zi. Plata se referea la condițiile de cazare hotelieră și la hrană. Tratamentul se făcea și pe vremea aceea gratuit, ca și acum, când este finanțat prin casa de asigurări”.

„Pacienții din secțiile de recuperare constituie o cauzistică mai complicată, mai severă decât într-o policlinică balneară, unde se face cură balneară. Dar aici pacienții sunt supravegheați 24 de ore din 24, are patologii asociate - sunt hipertensivi, sunt diabetici. La început am avut 155 de paturi pentru pacienți adulți. Acum avem 150, pentru că ni le-a mai redus ministerul de prin 1994. Aveam cam 230 de bolnavi pe lună, iar în 1989 am internat între 4.500 și 5.000 de pacienți. Pot să vă spun că spitalul era plin tot timpul, pentru că, rând pe rând, am început să internăm și din județele limitrofe. Pacienții preferă să vină la noi, unde agentul principal de cură este apa minerală”, ne povestește acum dr. Mihailov.

„Atunci a fost greu, pentru că finanțarea venea târziu de la minister, până în 1999, când am început să ne finanțăm prin Casa de Asigurări. Ne-am făcut un nume în țară, oamenii ne-au căutat și, venind și mulți pacienți, au venit și bani mulți. Abia acum, în ultimii ani, personalul e aproape de standarde. Mulți ani n-am putut angaja, am redus posturi, n-am putut face nici o investiție, dar în ultimii doi ani au venit bani frumoși și s-au investit cu cap”, spune medicul.

„Au fost ani grei, dar frumoși. Eu mă implic în ceea ce fac, de la a certa o infirmieră până la a pune un diagnostic. Acum avem foarte mulți pacienți din comunitatea italiană din Oradea. Aici o fost o populație evreiască numeroasă. Cei care vin să-și viziteze rudele fac tratament”, ne-a declarat fosta directoare a Spitalului de Recuperare din Băile Felix.

Cătălin PRUTEANU

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Într-un ziar francez se afirmă că geniul lui Picasso a semănat moarte în jurul lui. Paola moartă din cauza drogurilor, o fiică s-a spânzurat, Jacqueline s-a împușcat în inimă. Mama lui Rene, care mi-a trimis tăietura din ziar, susține că arta vine de la diavol! I-am spus la telefon că arta e un stimulent al vieții, chiar mai mult decât atât, o chin-

tesență a vieții. Dacă cei din jurul lui Picasso au murit, asta s-a petrecut, se pare, după dispariția lui, cât a fost el în viață i-a inclus în magia lui, imortalizându-i, făcându-i zei în panteonul lui. Lăsați singuri, ca niște capetile, a fost datorită lor să se țină drept, bucurându-se să fie opere de artă și să nu se prăbușească de prea multă lipsă de sens personal.

Journal suedez II (1984-1989), Polirom, 2002, p. 116

amintiri

MASINILE AUTOMATE DE SPALAT RUFU
AUTOMATIC și AUTOMATIC SUPER, primele tipuri de mașini automate de spălat rufe pe care le noi în țară.
● PRACTICE ● UȘILE ● NECESARE ÎN CĂMINUL MODERN
Asigurați pe care le văd în utilizarea mașinilor automate de spălat rufe AUTOMATIC și AUTOMATIC SUPER față de mașinile cu mânuale sunt:
● cabinetul ușor și ușor de mutat
● programul de spălare este asigurată de numărul mare de programe de spălare adaptate tuturor sortimentelor de rufe AUTOMATIC are 12 programe și AUTOMATIC SUPER are 18 programe
● manevrarea ușoară și simplă
● consumul rațional de energie electrică
● siguranță în exploatare
● ușor de curățat
Mașinile automate de spălat rufe AUTOMATIC sau AUTOMATIC SUPER oferă practicarea unei o mare parte din afaceri pe care l depunem în muncă de, în gospodărie, creându-i în schimb posibilitatea petrecerii timpului liber dobândind un mod cât mai plăcut.
Mașinile automate de spălat rufe AUTOMATIC și AUTOMATIC SUPER execută prin programele operațiilor de spălare, spălare împănare, stocare și tratamente speciale ca apre țării, abățirea, îndobitoc, parfumare
În condițiile uzurii și înțepinării corectă a mașinilor automate de spălat rufe termenul de garanție este de 12 luni de la data cumpărării

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Centrul de Cercetări și biopreparate pentru Păsări și Animale Mici București, cu sediul în Șos. Centurii nr. 7, scoate la concurs ocuparea următoarelor posturi cu respectarea prevederilor Legii 12/1971: economist cu experiență în probleme de retribuție și organizarea muncii, economist pentru compartiment financiar-contabilitate, doi conducători auto, posesor permis ctg. B, C, E. Informații suplimentare se pot obține la sediul unității.

Centrala Industrii Poligrafice, cu sediul în Piața Științei nr. 1, sector 1, București, organizează concurs pentru ocuparea posturilor de ingineri electroniști automatisti (hardware, software), electrician întreținere la secția de cercetare a CPCS, cu sediul în Zona Filaret, contabil-șef la I. S. Decorativă, revizor contabil și paznici la CPCS.

VĂNZĂRI

Urgent cumpără ușă față dreapta, încuietori, Renault Gordini
Congelator nefolosit, lustră cristalină, chiuvetă inox, ceas ornamental
Vând video Recorder Sharp VC - 682 SHM, cablu video rec. ceas automatic Orient bărbătesc, mașină spălat Alba Lux 10

Vând sufragerie vieneză, frigider aragaz, studio pat

CUMPĂRĂRI

Cumpăr parbriz față Renault 17 și hărțile foto color
Cumpăr monitor sau televizor color, eventual NTSC
Cumpăr Spectrum Sinclair 64 K nou sau aproape nou
Cumpăr cablu înregistrare video 21 picioruse - Jack
Grătar cu microunde, televizor color (monitor), climatizor, video-casete sigilate

DECESE

Colegii din orchestra de muzică populară a Radioteleviziunii Române anunță cu mare regret și durere decesul fulgerător al colegului și prietenului lor Budală Marcel, solist instrumentist (acordeon) la Radioteleviziunea Română, cu o interpretare de o sensibilitate artistică rară a muzicii populare românești. Amintirea lui va rămâne veșnic în inimile noastre
Incredibilă trecere în neființă a bunei noastre prietene Marcela Acarinei, violinistă de mare talent la Filarmonica G. Enescu, pe care nu o vom uita niciodată. Familia Prîsăcaru Alexandru.

Ramona VINTILĂ

Percepții sovietice asupra național-comunismului românesc (I)

(Urmare din pag. 1)

A fost o scenă comică. Suslov l-a întâmpinat pe ambasador la ușa cabinetului său. Ambasadorul a început să spună că a fost însărcinat din partea tovarășului N. Ceaușescu să transmită pentru tovarășul L. Brejnev..., la care Suslov a întins mâna după picul cu scrisoarea și, fără a-l pofți să ia loc, i-a spus: „Multumesc. Am s-o transmit”, după care și-a luat rămas-bun de la ambasadorul român. Firește, un asemenea mod de primire nu se distinge prin politețe, dar reflectă cu fidelitate starea relațiilor sovieto-române.

Observații subtile de expert în diplomație care „traduc” culisele relațiilor sovieto-sovietice. Le-ati cules, din câte știm, la modul nemijlocit și pe cele mai delicate dintre Gorbaciov și Ceaușescu...

După anul 1986 mi-a fost dat să mă ocup de România în cadrul Secției Internaționale a CC al PCUS, unde am fost numit șeful sectorului Ungaria, România, Polonia și Cehoslovacia, apoi adjunct al șefului acestei Secții.

Cum se vedea, din înălțimea Kremlinului, evoluția liderului român?

Firește, N. Ceaușescu a parcurs o cale uluitoare. Un tânăr de la țară, semianalfabet, nu prea arătos, nervos, irascibil, fără calități oratorice, a devenit conducătorul atotputernic al țării și partidului, un dictator, care deținea o putere cu mult mai mare decât regii români. În aceasta s-au reflectat particularitățile politicii de cadre a sistemului socialist, când devotamentul față de o idee și conducătorul suprem, voința puternică, duritatea, comportamentul și priceperea de a manevra, chiar în absența unor talente și frâne morale, îl arca pe un membru de partid la mari înalțimi. Ușa s-a întâmpinat și cu Ceaușescu. Far însă precizarea că prerogativele colosale, uriașa putere degenerază în dictatură în absența unui control democratic. Și acest lucru se referă, de asemenea, la N. Ceaușescu. Avea, într-adevăr, un simț înnăscut, știa să se poziționeze, și-a ales corect stăpânul - pe Gh. Gheorghiu-Dej, și l-a servit cu credință, pregătindu-și sprijinul în conducerea de partid, ceea ce i-a prilit la schimbarea puterii. În paranteză fie spus, Dej a fost bolnav din anul 1961. Îmi amintesc cum I.V. Andropov, care s-a întâlnit cu Dej, și care, ca și acesta, suferea de o afecțiune

gravă a rinichilor, îi povestea lui Kadar ce fel de boală este aceasta și ce proceduri chinuitoare trebuie să suporte Gh. Gheorghiu-Dej.

Interesant ce spuneți. În Biroul Politic al PCR nu se știa că Dej e bolnav, dar Moscova îi cunoștea boala! Și Gheorghiu-Dej și Ceaușescu în anii tinereții învățaseră „management politic” - cum se spune acum -, de la Stalin. La Moscova s-a simțit chiar din 1965 o schimbare de macaz în politica românească?

în pofida concurenței din partea lui Gh. Apostol, membru al Biroului Politic, N. Ceaușescu a venit la putere în martie 1965. În politica României au început să se accentueze trăsăturile specifice conturate încă în timpul lui Gh. Gheorghiu-Dej, dar nu într-o formă atât de distinctă. Dej însuși a început să slăbească dependența de Moscova, obținând în anul 1958 retragerea trupelor sovietice și refuzând prezența consilierilor din Uniunea Sovietică în armată și organele securității statului. S-a afirmat linia menită să ducă la crearea propriei baze economice, slăbirea legăturilor cu URSS și reluarea colaborării comerciale-economice cu țările occidentale. O dată cu consolidarea pozițiilor lui Ceaușescu în cadrul conducerii, cu trecerea funcțiilor-cheie în mâinile adeptilor săi, acest curs, „național-patriotic”, dres cu antisovietism, a început să fie promovat pe scară largă și în mod consecvent. În această privință, un rol însemnat l-a jucat I. Gh. Maurer, care mai târziu a regretat că el personal a contribuit la promovarea lui Ceaușescu. În calitate de președinte al Consiliului de Miniștri, Maurer, acest avocat burghez tipic, cu vederi pro-occidentale, a acționat o vreme în calitate de consilier și chiar de nenea-educator pe lângă un lider necioplit, dar plin de voință. Mai târziu a fost scos la pensie.

Mult prea târziu a fost și Maurer de aceeași părere. Dar asupra „stării de spirit” a populației ce concluzii aveți?

Trebuie menționată o serie de momente privind reacția populației. Desigur, după cel de-al doilea război mondial, România era o țară înapoiată. Programul de avânt național, de construire a socialismului, lansat de partidul comunist răspundea aspirațiilor naționale. România a devenit o țară industrial-agrară. Autoritatea partidului comunist și a conducerii sale a crescut. Buzuindu-se pe propriile forțe și datorită

colaborării cu URSS și celelalte țări membre ale CAER, a fost creată o puternică bază tehnico-materială, necesară pentru progresul țării și creșterea bunăstării populației. A fost trasată sarcina transformării României într-o țară cu un nivel mediu de dezvoltare. Concomitent însă a avut loc o întărire a tendințelor naționaliste la nivelul conducerii, ceea ce și-a găsit expresie în preamărirea tradițiilor luptei poporului român pentru independență împotriva unitărilor din partea Turciei, Austro-Ungariei și Rusiei, precum și în accentuarea justetei politicii PCR, care, chipurile, lupta pentru suveranitatea țării, nu permitea Moscovei și aliaților acesteia să comande România, s-o mențină în postura de apendice primordial agrar și de materii prime în cadrul CAER.

Cred că putem fi de acord cu acei cercetători ruși care consideră că „linia aparte” a lui N. Ceaușescu s-a bucurat la început de sprijinul multor cetățeni români. Influența asupra opiniei publice a tezelor naționaliste ale României regale cu privire la „România Mare”, renașterea Daciei a fost puternică. Asupra lui Ceaușescu însă, o persoană fără studii, care pronunța greșit cuvintele străine, a exercitat o influență serioasă. Aceste stări de spirit s-au accentuat în cursul luptei interne de partid. La început, cu cei care au trecut prin școala Cominternului, apoi cu cei care propuneau orientarea spre Uniunea Sovietică.

Cât de clare erau mizele și țintele lui Ceaușescu?

Este interesant și faptul că N. Ceaușescu, în

pofida demascărilor de la cel de-al XX-lea Congres al PCUS și publicării unor noi materiale în perioada glasnosti după anul 1985, a rămas un admirator al lui Stalin. Era entuziasmat de acesta și-i folosea metodele. Fac trimiterile la Gorbaciov, căruia Ceaușescu i-a spus că nu este un apărător al lui Stalin (iar toate represiunile sângeroase de masă ale stalinismului era prezentă în discuțiile dintre aceștia), dar „violența și jertfele sunt inevitabile în orice revoluție”. Se poate spune că el și-a însușit în mod temeinic politica stalinistă a rotirii cadrelor, a ațățării unora împotriva altora și a controlului puternic al organelor securității de stat asupra societății. Ceaușescu a fost însă și un maestru al demagogiei sociale. În felul acesta, exploatarea credința în socialism, dezvoltând varianta românească de „comunism național”, N. Ceaușescu a obținut întărirea propriei dictaturi, a creat un regim al puterii personale. Sprijinul său l-au reprezentat nu numai cadrele devotate lui, dar și propriile rude, precum și rudele soției sale, Elena, care deținea multe posturi importante în partid și stat. Soția devenise al doilea om în partid și guvern. Apoteoză formării dictaturii personale a fost la început unificarea posturilor de secretar general al partidului și președinte al Consiliului de Stat, apoi și alegerea în funcția de președinte al republicii. N. Ceaușescu nu trebuia să dea seama în fața organelor centrale ale partidului, întrucât era ales de congres.

Interviu realizat de Lavinia BETEA și Vasile BUGA

Expert în „probleme românești”

Doctorul în istorie Valeriu Leonidovici Musatov este absolvent al Institutului de Stat de Relații Internaționale din Moscova (1964).

A lucrat de la început în aparatul MAE al URSS și aparatul CC al PCUS (1964-1973). A fost consilier și ministru-consilier al Ambasadei URSS în Ungaria (1973-1984). În aparatul CC al PCUS (1984-1991) a îndeplinit succesiv funcțiile de șef de sector, adjunct, prim adjuncț al șefului Secției Internaționale a CC al PCUS. În toată această perioadă a coordonat sectorul Ungaria, România, Polonia și Cehoslovacia.

După desființarea partidului comunist și a Uniunii Sovietice a fost director al Centrului Europa din cadrul Academiei Diplomatice a MAE al Federației Ruse (1991-1996), director al Departamentului CSI din MAE rus (1996-2000), ambasador al Federației Ruse în Ungaria (2000-2006). În prezent este cercetător științific principal la Institutul de Economie al Academiei Ruse de Științe.

Citiți în Știința de mâine: Gorbaciov îl numea pe Ceaușescu „fărățăr român”

A SCRIE, SCRIERE...

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

ORIZONTAL: 1) Fel propriu de a scrie al cuiva, mod particular de a caligrafia semnele grafice - Cuvânt, expresie sau construcție care au fost împrumutate din limba greacă, fără a fi fost asimilate. 2) Personajele unor scrieri - Autor de letopisețe. 3) Legendă, basm - Secretar sau scriitor într-o cancelarie domnească. 4) Scriere care este atribuită altui autor decât celui adevărat - Elena Nicoliu. 5) Nota traducătorului - Care a căpătat patină - Ulpui Olteanu. 6) Volum de scrieri - Insuflețită - Întreprindere de materiale de construcții (siglă). 7) Ion Grigore - baston la biliard - Toc de scris prevăzută cu un rezervor. 8) Opera scriitorului - Udrea Nicooară - Biril 9) Cover din fire naturale - Lucrare beletristică cu caracter evocator, conținând însemnări asupra evenimentelor petrecute în timpul vieții autorului și la care el a luat parte. 10) Creion cu mină sau cu pastă acționat de un dispozitiv mecanic - Cerneală utilizată în proiectare. 11) Jurnalistică - Onomatopee cu care se înțeapă copiii mici la mâncare. 12) Insulă de corali - Fricoși. 13) Text scris care conține scurte însemnări - A pronunța rar și deslușit cuvintele unei fraze, ale unui text, pentru ca ascultătorul să le poată scrie întocmai.

VERTICAL: 1) Referitori la sensurile cuvintelor - Fel. 2) Document, text scris cu caractere secrete. 3) Abr. Uzulă pentru „rotativă” (tip) - Erbu (simb) - Text cules cu litere de plumb, gata pentru tipar. 4) Bluze rustice - Cornel Păun - Articol publicistic de mici dimensiuni. 5) Literă săpată într-un material cu ajutorul unor mijloace tehnice speciale, pentru a obține un clișeu de imprimare - În întregime. 6) Analizaează, interpretează și apreciază operele artistice (pl.) - Palizi. 7) Scriere - Titlu de domn în unele țări musulmane. 8) Scriere în proză de mare întindere - Surghiu. 9) Specie de moluște gastroderme terestre - Publicat în timpul vieții autorului - Poeeme ale scriitorului român H. Bonciu (1893-1950). 10) Scris deslușit, lizibil - Deplasare în apă prin mișcări ritmice - Sorin Ivașcu. 11) Vulcan în URSS - Ion Lușacu - Referitor la caracterle grafice ale celor mai vechi alfabet germanice. 12) Încărcat toamna de roade - Scriitor de comedii. 13) Merel - Unealtă de scris cu cerneală având la cap o peniță (pl.) - A se toci.

(Revista Rebus editată de Frontul democrației și unității socialiste sub egida Revistei Flacăra)

Dictionar: NȚU, ROTO, ENA, EAD, ICIN.

Marian FIRMIȚĂ, București